

Stanovisko Rady pro výzkum, vývoj a inovace k závěrečným hodnocením programů OMEGA a BETA

Způsob a důvod předložení materiálu

Technologická agentura České republiky (dále jen „TAČR“) předložila dopisem ze dne 29. dubna 2020 Radě pro výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Rada“) Závěrečné hodnocení programu aplikovaného výzkumu ve společenských a humanitních vědách OMEGA (dále jen „OMEGA“). Materiál byl zpracován v návaznosti na závěry a doporučení k programu OMEGA, které vyplynuly z dokumentu schváleného usnesením vlády ze dne 22. července 2019 č. 526 o Hodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v roce 2017. Hodnocení programu bylo provedeno výzkumnou organizací INESAN, s.r.o. a je přílohou č. 1 materiálu.

Zároveň TAČR zaslala Radě Zprávu ze závěrečného hodnocení programu veřejných zakázek ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích pro potřeby státní správy BETA (dále jen „BETA“). Tato zpráva svým obsahem navazuje na materiál, který byl předložen vládě pro informaci 16. května 2018. Závěrečná zpráva hodnocení programu poskytovatelem je přílohou č. 2 materiálu.

K programu OMEGA

Program na podporu aplikovaného společenskovedního výzkumu a experimentálního vývoje OMEGA (dále jen „program OMEGA“) byl zaměřen na podporu projektů aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž výsledky měly vysoký potenciál pro uplatnění v řadě oblastí celospolečenského života obyvatel ČR.

V Informačním systému výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „VaVal“) byl programu OMEGA přidělen kód „TD“.

Program OMEGA byl schválen usnesením vlády ze dne 19. ledna 2011 č. 56. Změna programu proběhla v souvislosti se zavedením nových předpisů Evropské unie v roce 2014.

Program byl ukončen v roce 2017 a jeho Závěrečné vyhodnocení poskytovatelem mělo být provedeno v roce 2019. TAČR v roce 2019 předala Radě sice podrobné, ale pouze průběžné vyhodnocení programu OMEGA a na jeho základě a v souladu s § 35 odst. 2 písm. d) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s dalšími dokumenty¹ Rada zpracovala materiál Hodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v roce 2017.

¹ Např. Metodikou hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací (dále jen „Metodika M17+“), Základními principy přípravy a hodnocení programů a skupin grantových projektů výzkumu, vývoje a inovací. Do Hodnocení byly rovněž aplikovány údaje, které poskytovatelé účelové podpory předali do informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „IS VaVal“), tj. do Centrální evidence projektů (dále jen „CEP“) a Rejstříku informací o výsledcích (dále jen „RIV“), rovněž bylo v souladu s Principy posouzeno, zda byly hodnocené programy v souladu s dokumenty Implementace Národních priorit orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

Ze závěrečného hodnocení programu OMEGA Radou vyplynulo, že program byl i přes některé nedostatky v době realizace efektivní a byl realizován v souladu s nastavenými cíli.

K programu BETA

Program veřejných zakázek ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích pro potřeby státní správy BETA, který byl schválen vládou usnesením ze dne 19. 1. 2011 č. 54, měl za cíl zdokonalení současných praxí, metodik, regulačních mechanismů, dozorových činností, stejně jako zlepšení služeb, informačních a řídicích produktů a postupů, které povedou k vyšší inovativnosti, hospodárnosti a efektivní alokaci veřejných prostředků.

Program se zaměřoval na podporu výzkumu, vývoje a inovací určených pro potřeby orgánů státní správy, a to zejména pro potřeby těch správních orgánů, které nejsou poskytovateli podpory výzkumu, vývoje a inovací. Z programu však nebyly vyloučeny ani ty správní orgány, které se mezi poskytovatele veřejné podpory ve výzkumu a vývoji řadí.

Program BETA byl součástí Hodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v roce 2016. Z tohoto závěrečného hodnocení programu BETA vyplynula řada připomínek a doporučení Rady, na které TAČR reagoje v předložené zprávě o realizaci programu BETA.

Dodatek k Hodnocení výsledků programů výzkumu, vývoje a inovací ukončených v letech 2016 a 2017

Pro oba hodnocené tituly byla zpracována nově tzv. grafická část (viz příloha č. 3), ve které jsou detailní informace o čerpaných prostředcích, dosažených výsledcích, zapojených výzkumných organizacích a vědeckých pracovnících. Pro tuto grafickou část byly primárně využity údaje, které předali poskytovatelé do Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací (dále jen „IS VaVal“), tj. do Centrální evidence projektů (CEP) a Rejstříku informací o výsledcích (RIV), a to podle § 31 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v termínu do 15. května 2020.

K oběma závěrečným hodnocením se vyjádřila Komise pro hodnocení výsledků (dále jen „KHV“), schválené znění je v příloze č. 4. KHV doporučuje schválit dokument „Závěrečné zprávy programů BETA a OMEGA“ s výhradou ve znění: *„Doporučujeme ze zprávy vynechat kapitolu „EO 3.11: Do jaké míry dosažené výstupy a výsledky podpořených projektů odpovídají či neodpovídají vynaloženým zdrojům?“ (str. 63-68). Za krajně nevhodné považujeme indikátory typu „průměrná cena jednoho plánovaného výsledku“ (str. 66) anebo „průměrná výše celkových finančních prostředků / podpory / vlastních zdrojů připadajících na jeden plánovaný výsledek“ (Graf 33) a potažmo analytické vhledy typu „zatímco ostatní organizace (zejména z komerční sféry) vynaložily na jeden plánovaný výsledek 645 983 Kč z vlastních zdrojů, v případě VŠ / výzkumných organizací to bylo jen 501 978 Kč.“ Od počítání hodnoty podpory na jeden výsledek (anebo dosažený RIV bod) bylo upuštěno již v metodice hodnocení platné pro léta 2013 až 2015 a je to v příkrém rozporu s principy hodnocení podle Metodiky 2017+. Nedoporučujeme takové indikátory hodnocení znovu zavádět.“*

Předkládaný materiál a především zjištění vyplývající ze Závěrečných hodnocení lze využít zejména během přípravy budoucích programů výzkumu, vývoje a inovací administrovaných TAČR. Také bude možné na něj navázat při zpracovávání hodnocení dopadů dle Principů, neboť hodnocení dopadů má klíčový význam pro reálnou verifikaci úspěšnosti programů.

VII. Závěr

Rada

- schvaluje stanovisko k závěrečným hodnocením programů OMEGA a BETA,
- ukládá sekretariátu zaslat stanovisko Rady Technologické agentuře ČR.

Praha, 26. června 2020

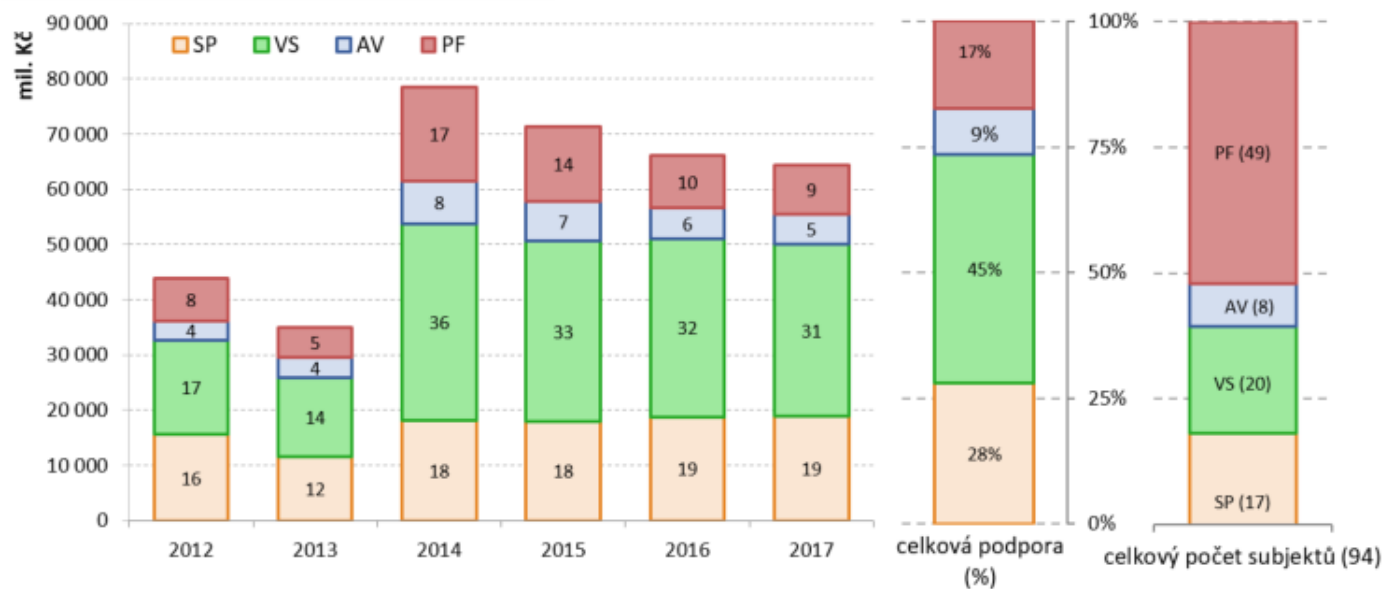
PROGRAM NA PODPORU APLIKOVANÉHO SPOLEČENSKOVĚDNÍHO VÝZKUMU A EXPERIMENTÁLNÍHO VÝVOJE OMEGA (TD)

POSKYTOVATEL: TECHNOLOGICKÁ AGENTURA ČR

DOBA TRVÁNÍ PROGRAMU: od 2012 do 2017

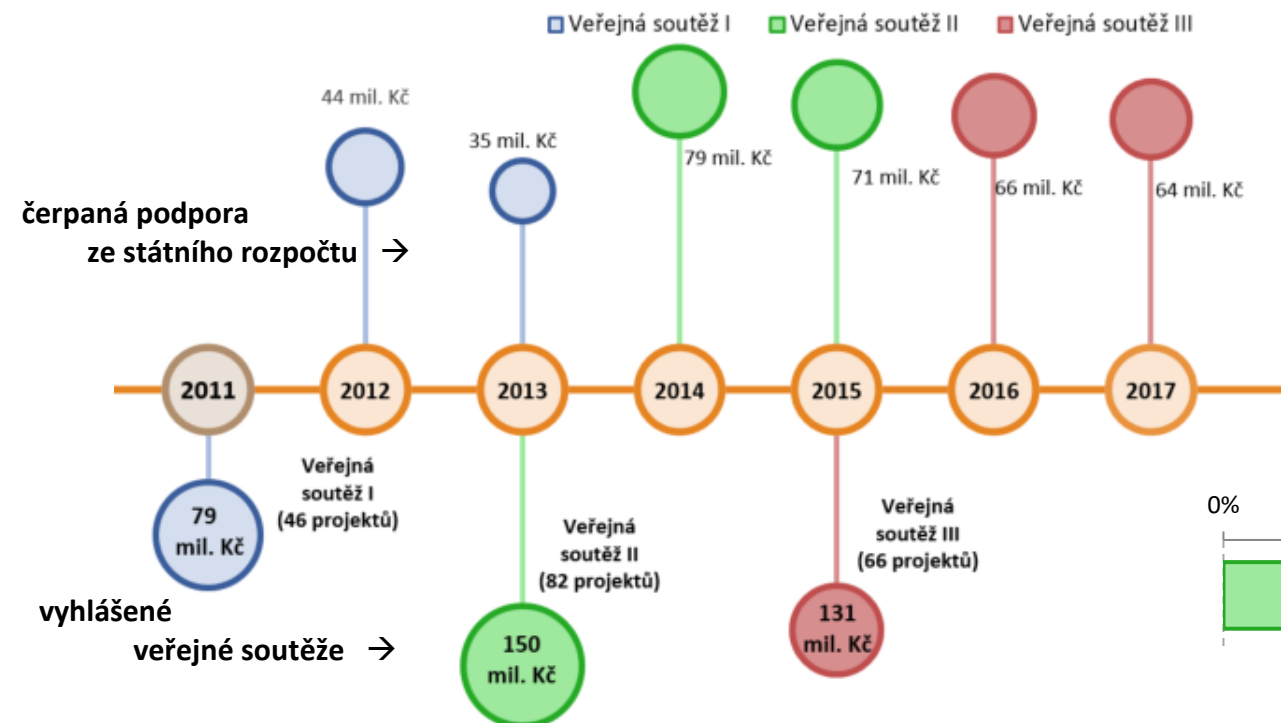
Cíl: Hlavním cílem programu bylo posílení výzkumných aktivit v oblasti aplikovaných společenských věd a uplatnění výsledků těchto aktivit pro zvýšení konkurenceschopnosti České republiky, zvýšení kvality života jejích obyvatel a vyvážený socio-ekonomický rozvoj společnosti.

Čerpaná podpora ze státního rozpočtu podle typu instituce

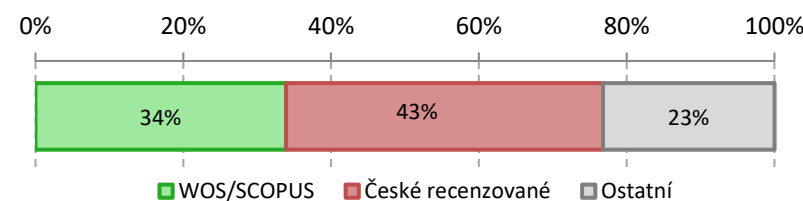

SP – státní příspěvkové organizace, organizační složky státu a veřejné výzkumné instituce mimo ústavů AV ČR; VS – vysoké školy (veřejné a soukromé, jejichž zřizovatelem jsou právnické nebo fyzické osoby); AV – veřejné výzkumné instituce, které zřídila AV ČR dle zákona č. 341/2005 Sb.; PF – právnické a fyzické osoby, jednotlivci a instituce nespádající do žádné z výše uvedených skupin

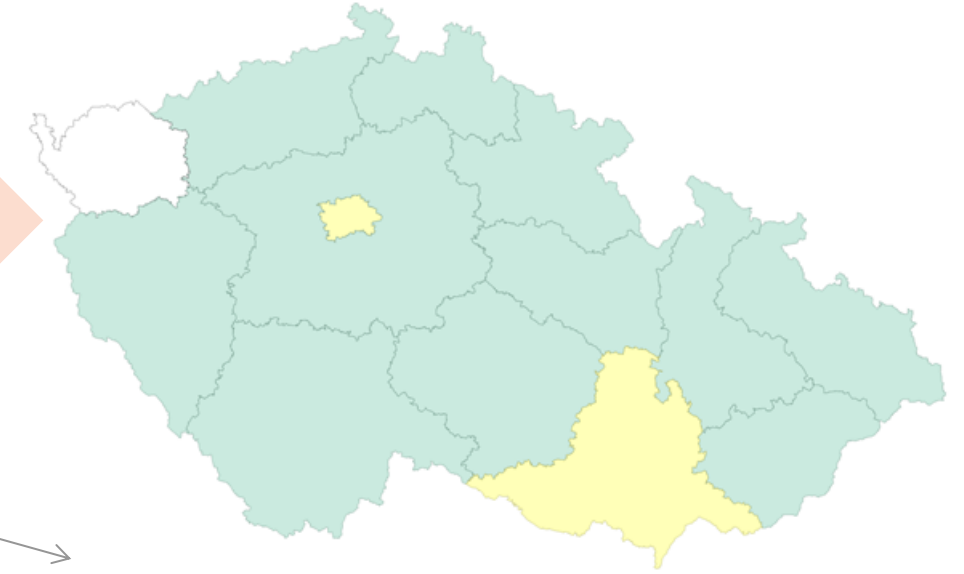
Čerpaná podpora ze státního rozpočtu podle vyhlášených veřejných soutěží

Struktura výsledků druhu J dle výskytu periodika (celkem 289)

Čerpaná podpora ze státního rozpočtu v krajích ČR

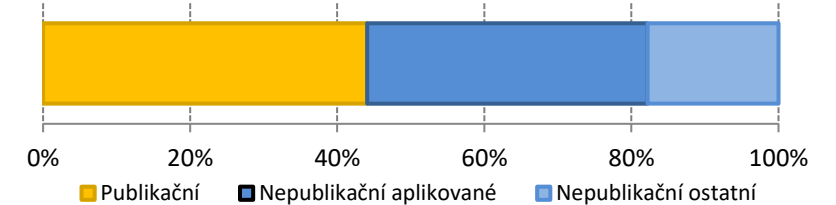

do 50 mil. Kč 50–250 mil. Kč 250–1 000 mil. Kč nad 1 000 mil. Kč

Čerpaná podpora ze státního rozpočtu podle oborů (v mil. Kč)

obor	TOP 10	Čerpaná podpora ze SR (%)
Řízení, správa a administrativa	89	24.8%
Ekonomie	70	19.5%
Sociologie, demografie	41	11.4%
Městské, oblastní a dopravní plánování	37	10.2%
Bezpečnost a ochrana zdraví, člověk – stroj	15	4.2%
Politologie a politické vědy	13	3.6%
Pedagogika a školství	9	2.5%
Informatika	9	2.5%
Ochrana krajinných území	8	2.2%
Psychologie	8	2.1%
Celkem TOP 10	299	83.1%
Ostatní	61	16.9%

Relativní zastoupení publikačních a nepublikačních výsledků

Publikační: B – odborná kniha, C – kapitola v odborné knize, D – článek ve sborníku, J – recenzovaný odborný článek

Nepublikační aplikované: F – užitný vzor, průmyslový vzor, G – prototyp, funkční vzorek, H – výsledky promítnuté do právních předpisů a norem, výsledky promítnuté do směrnic a předpisů nelegislativní povahy, výsledky promítnuté do schválených strategických a koncepčních dokumentů VaVal orgánů státní nebo veřejné správy, N – certifikovaná metodika, památkový postup, specializovaná mapa s odborným obsahem, P – patent, R – software, V – výzkumná zpráva, souhrnná výzkumná zpráva, Z – polopřevod, ověřená technologie, odrůda, plemeno;

Nepublikační ostatní: A – audiovizuální tvorba, E – uspořádání výstavy, M – uspořádání konference, O – ostatní výsledky, W – uspořádání workshopu;

Zdroj: IS VaVal; datum exportu 15. května 2020
Zpracoval: Odbor RVVI Verze ze dne 2.7.2020

Počet výsledků
1 332

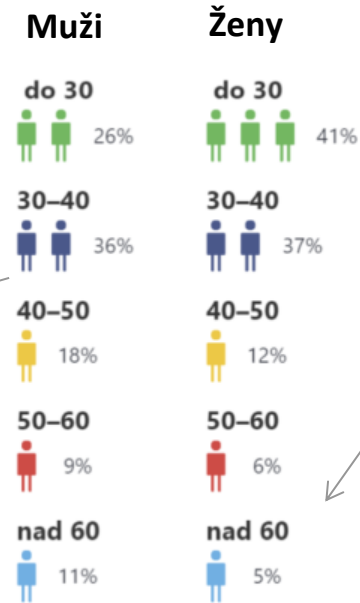
Počet subjektů je uveden na úrovni IČO.

PROGRAM NA PODPORU APLIKOVANÉHO SPOLEČENSKOVĚDNÍHO VÝZKUMU A EXPERIMENTÁLNÍHO VÝVOJE OMEGA (TD)

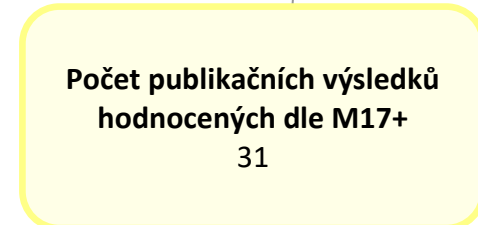
POSKYTOVATEL: TECHNOLOGICKÁ AGENTURA ČR
DOBA TRVÁNÍ PROGRAMU: od 2012 do 2017

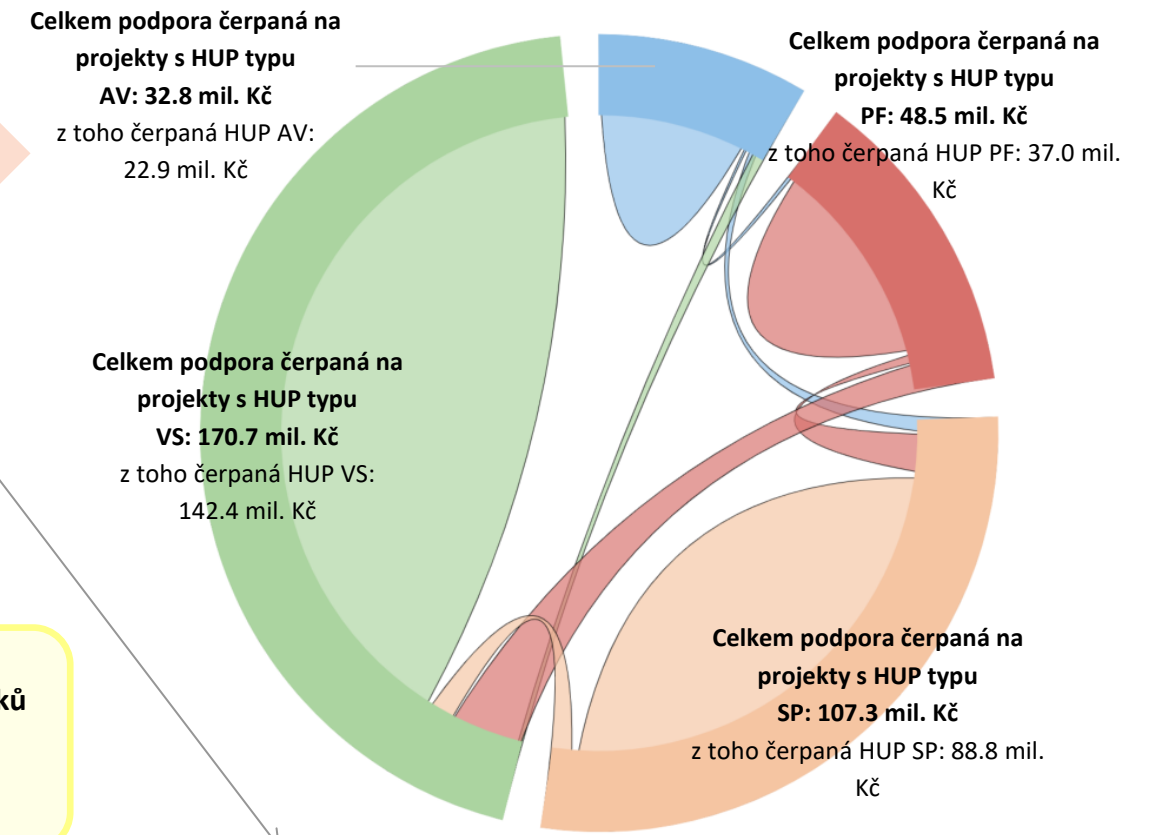
Věková struktura

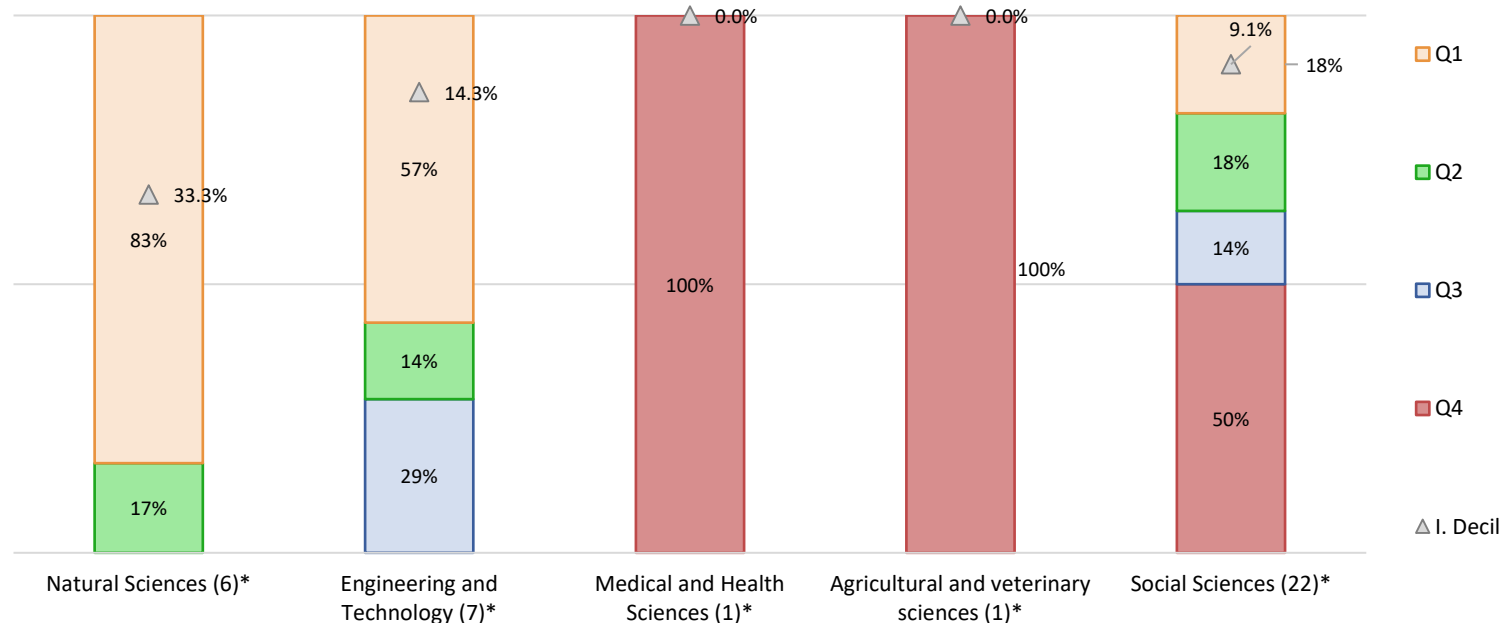
HUP = hlavní řešitel projektu;
DUP = další účastník projektu

Celková podpora dle hlavního řešitele projektu a spolupráce mezi dalšími účastníky projektu dle výše podpory (v mil Kč)

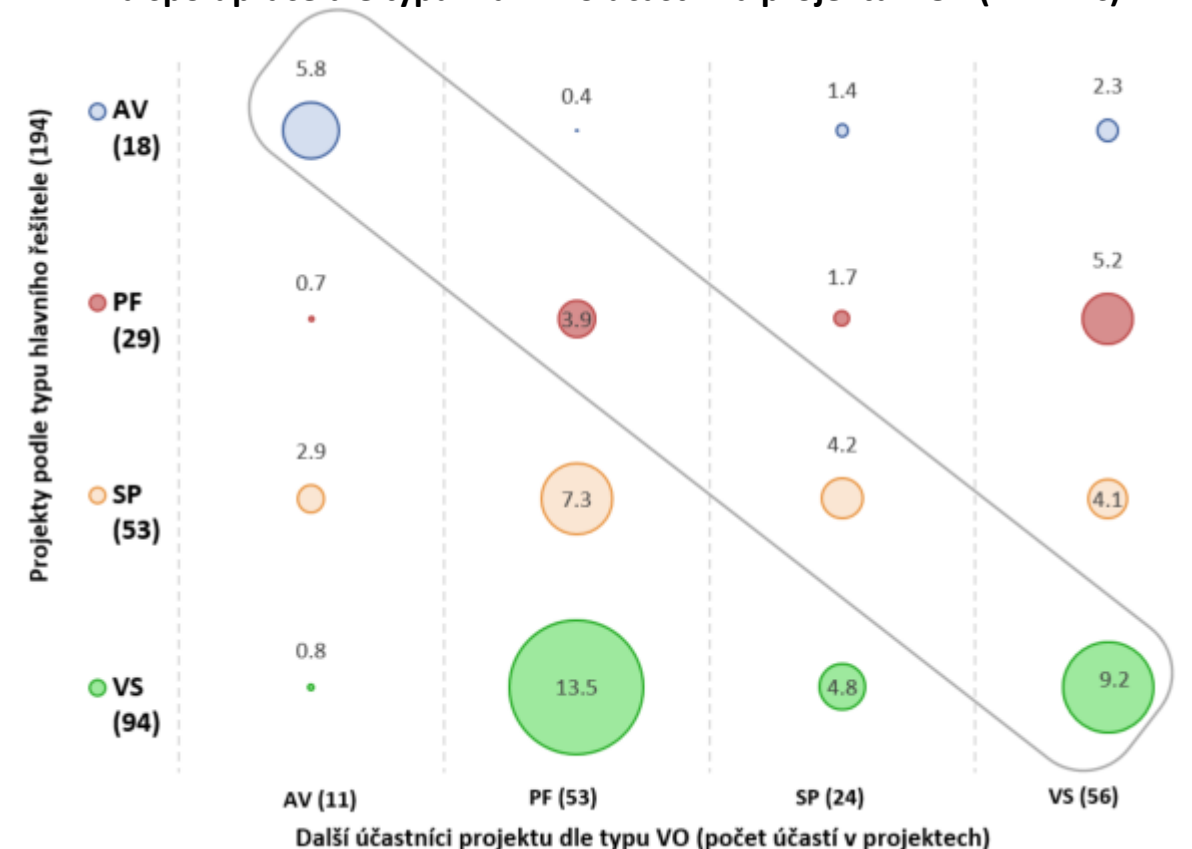

Srovnání publikací v oborových skupinách dle AIS [OMEGA]

*vzhledem k nízkému počtu publikací v této skupině oborů lze považovat srovnání publikací dle AIS pouze za indikativní

Podpora čerpaná dalšími účastníky projektu (DUP) a spolupráce dle typu hlavního účastníka projektu HUP (v mil Kč)

PROGRAM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK VE VÝZKUMU, EXPERIMENTÁLNÍM VÝVOJI A INOVACÍCH PRO POTŘEBY STÁTNÍ SPRÁVY BETA (TB)

POSKYTOVATEL: TECHNOLOGICKÁ AGENTURA ČR

DOBA TRVÁNÍ PROGRAMU: od 2012 do 2016

Cíl: Podpora výzkumu, vývoje a inovací pro potřeby orgánů státní správy, a to zejména pro potřeby těch správních orgánů, které nejsou poskytovateli podpory výzkumu, vývoje a inovací. Z programu však nejsou vyloučeny ani ty správní orgány, které se dosud mezi poskytovatele veřejné podpory ve výzkumu a vývoji řadí.

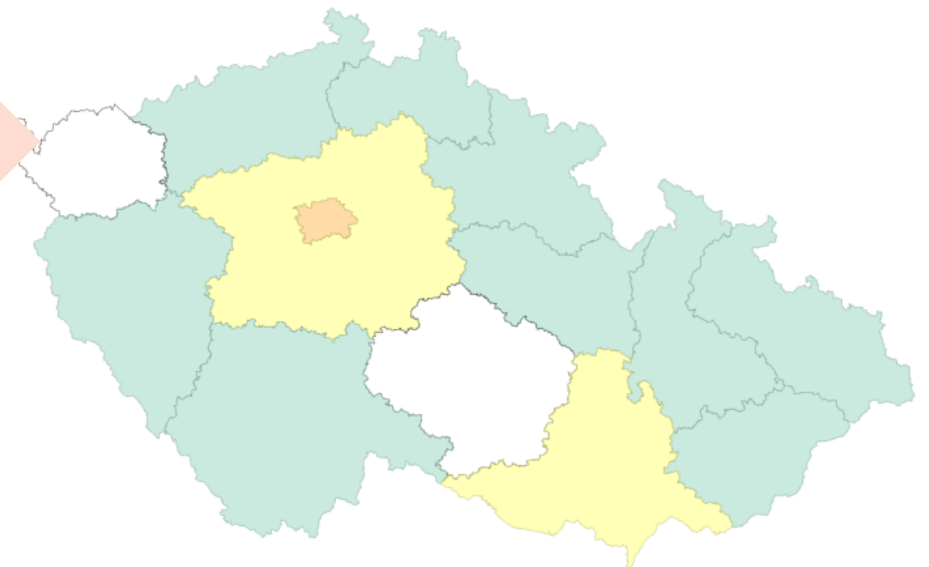
Čerpaná podpora ze státního rozpočtu v krajích ČR

Celkové uznané náklady
453 mil. Kč

Čerpaná podpora ze SR
453 mil. Kč

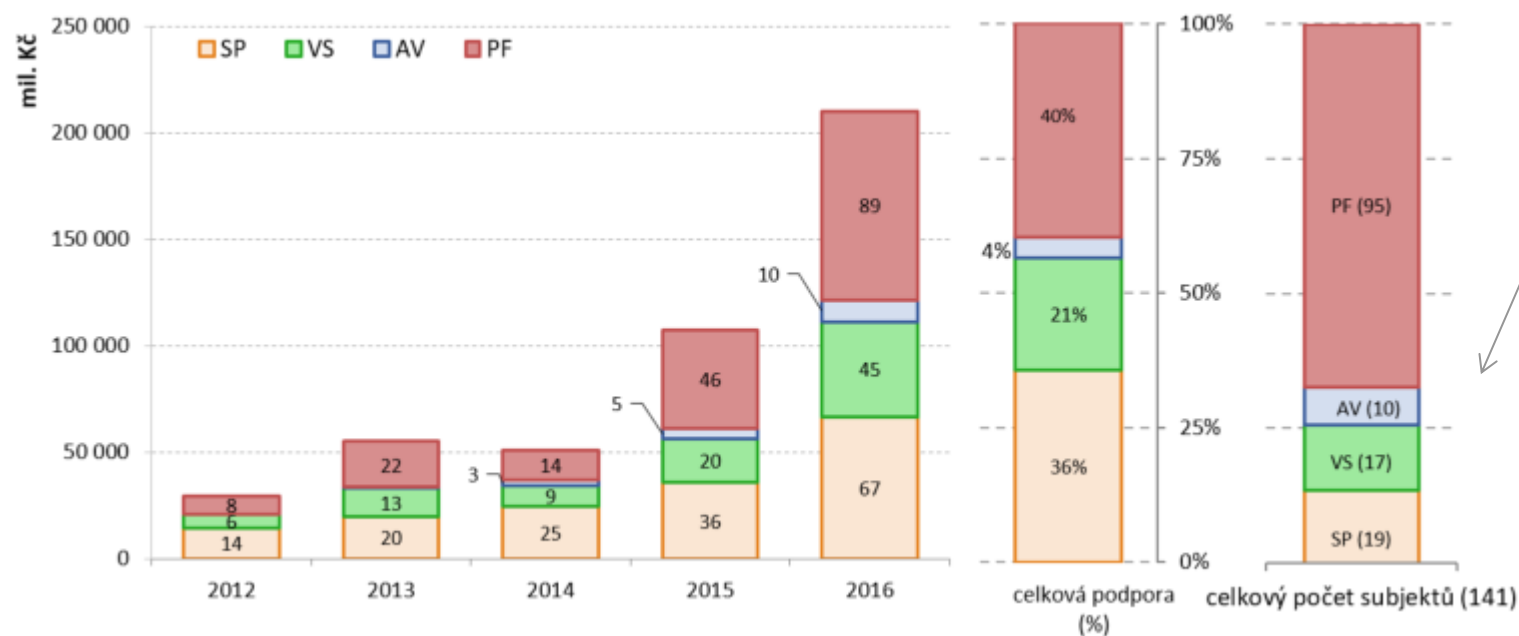
Počet podpořených projektů
281

Počet podpořených subjektů
141

do 50 mil. Kč 50–250 mil. Kč 250–1 000 mil. Kč nad 1 000 mil. Kč

Čerpaná podpora ze státního rozpočtu podle typu instituce

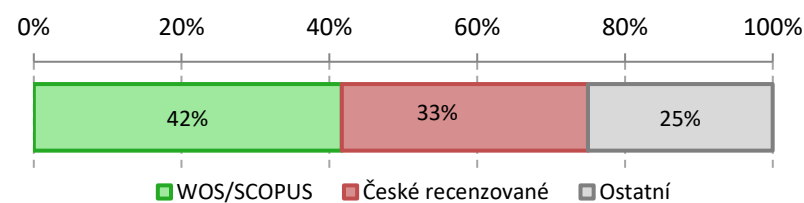
SP – státní příspěvkové organizace, organizační složky státu a veřejné výzkumné instituce mimo ústavů AV ČR; VS – vysoké školy (veřejné a soukromé, jejichž zřizovatelem jsou právnické nebo fyzické osoby); AV – veřejné výzkumné instituce, které zřídila AV ČR dle zákona č. 341/2005 Sb.; PF – právnické a fyzické osoby, jednotlivci a instituce nespádající do žádné z výše uvedených skupin

Počet subjektů je uveden na úroveň IČO.

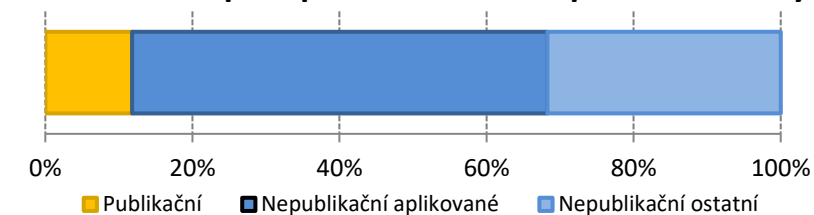
Počet výsledků
678

Čerpaná podpora ze státního rozpočtu podle oborů (v mil. Kč)	TOP 10	Čerpaná podpora ze SR (%)
Řízení, správa a administrativa	38	8.4%
Pozemní dopravní systémy a zařízení	34	7.5%
Městské, oblastní a dopravní plánování	33	7.3%
Informatika	29	6.3%
Bezpečnost a ochrana zdraví, člověk – stroj	25	5.5%
Báňský průmysl včetně těžby a zpracování uhlí	25	5.4%
Sociologie, demografie	22	4.8%
Zemský magnetismus, geodesie, geografie	21	4.6%
Ostatní lékařské obory	18	4.0%
Jaderné odpady, radioaktivní znečištění a kontrola	17	3.7%
Celkem TOP 10	261	57.7%
Ostatní	192	42.3%

Struktura výsledků druhu J dle výskytu periodika (celkem 60)

Relativní zastoupení publikačních a nepublikačních výsledků

Publikační: B – odborná kniha, C – kapitola v odborné knize, D – článek ve sborníku, J – recenzovaný odborný článek

Nepublikační aplikované: F – užitý vzor, průmyslový vzor, G – prototyp, funkční vzorek, H – výsledky promítnuté do právních předpisů a norem, výsledky promítnuté do směrnic a předpisů nelegislativní povahy, výsledky promítnuté do schválených strategických a koncepčních dokumentů VaVal orgánů státní nebo veřejné správy, N – certifikovaná metodika, památkový postup, specializovaná mapa s odborným obsahem, P – patent, R – software, V – výzkumná zpráva, souhrnná výzkumná zpráva, Z – poloprovoz, ověřená technologie, odrůda, plemeno;

Nepublikační ostatní: A – audiovizuální tvorba, E – uspořádání výstavy, M – uspořádání konference, O – ostatní výsledky, W – uspořádání workshopu

Zdroj: IS VaVal; datum exportu 15. května 2020
Zpracoval: Odbor RVVI Verze ze dne 2.7.2020

PROGRAM VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK VE VÝZKUMU, EXPERIMENTÁLNÍM VÝVOJI A INOVACÍCH PRO POTŘEBY STÁTNÍ SPRÁVY BETA (TB)

POSKYTOVATEL: TECHNOLOGICKÁ AGENTURA ČR

DOBA TRVÁNÍ PROGRAMU: od 2012 do 2016

Detailní přehled zastoupení publikačních a nepublikačních výsledků

Kategorie	Počet
Publikační	80
J – Recenzovaný odborný článek	60
D – Článek ve sborníku	18
B – Odborná kniha	2
Nepublikační aplikované	383
N – Certifikovaná metodika, léčebný postup, památkový postup či odborná mapa	204
V – výzkumná zpráva a v minulosti definované výsledky typu	65
H – Výsledek promítnutý do předpisů a strategických materiálů	61
R – Software	29
Z – poloprovoz, ověřená technologie, odrůda či plemeno	12
G – Prototyp či funkční vzorek	10
F – Užitečný či průmyslový vzor	2
Nepublikační ostatní	215
O – Ostatní výsledky nezařaditelné do žádného z výše uvedených druhů výsledku	206
A – Audiovizuální tvorba	5
W – Uspořádání (zorganizování) workshopu	3
M – Uspořádání (zorganizování) konference	1

Počet zapojených vědců
≈ 890

Čerpaná podpora HUP
416 mil. Kč

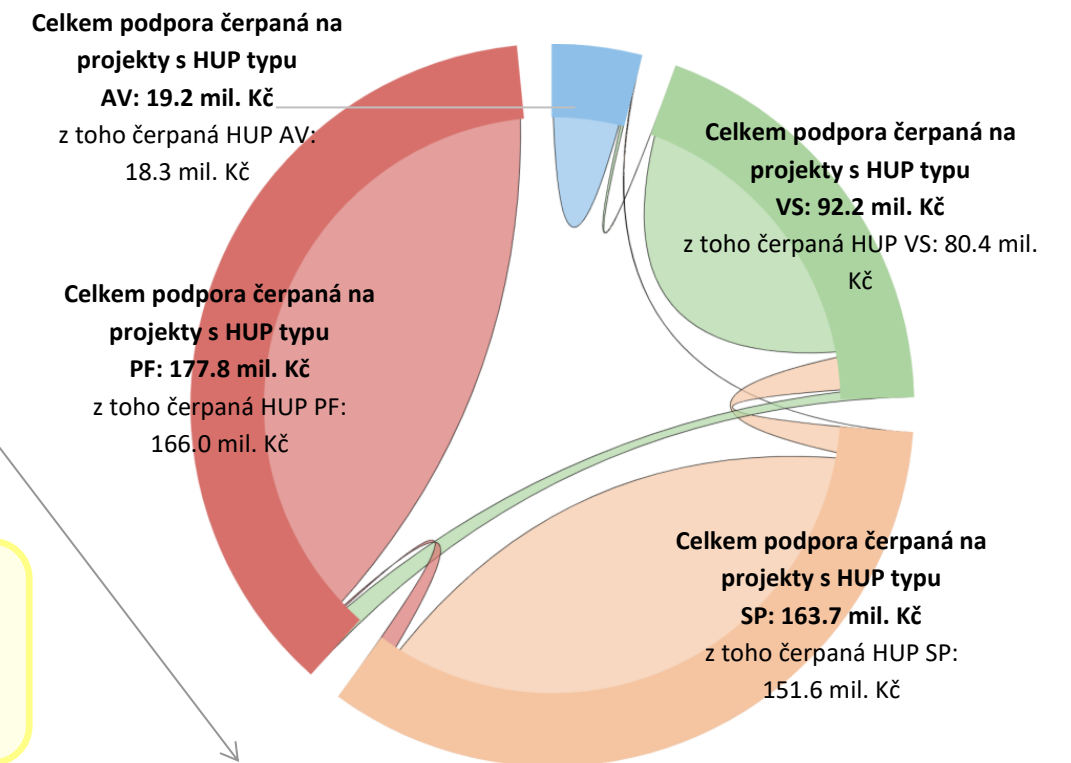
Podíl vědců ze zahraničí
6 %

Čerpaná podpora DUP
37 mil. Kč

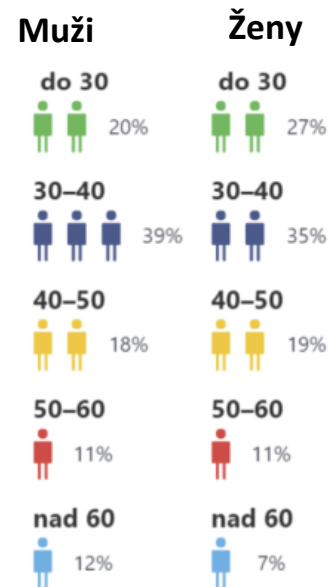
HUP = hlavní řešitel projektu
DUP = další účastník projektu

Počet publikačních výsledků hodnocených dle M17+
2

Celková podpora dle hlavního řešitele projektu a spolupráce mezi dalšími účastníky projektu dle výše podpory (v mil Kč)

Věková struktura

Přehled projektů (včetně rozdělení na minitendry) dle jednotlivých orgánů státní správy

Orgány státní správy	Projekty	Čerpaná podpora (mil. Kč)
MŽP	58	89.9
MD	48	88.1
SÚJB	11	68.9
MPSV	32	42.4
ČÚZK	10	40.7
ČBÚ	6	35.1
MMR	16	25.9
MPO	11	25.5
MV	31	18.1
MZV	47	12.0
TA ČR	11	6.3
Celkový součet	281	452.8

Podpora čerpaná dalšími účastníky projektu (DUP) a spolupráce dle typu hlavního účastníka projektu HUP (v mil Kč)

